

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมต่อการคุ้มครองสิทธิของพยาน

ชื่อผู้เขียน นายสุรพงษ์ วัฒนพานิช

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผศ.ศิริพงษ์	ลดาวัลย์ ณ อุษรยา	ประธานกรรมการ
ผศ.ณัฐ	ชพานนท์	กรรมการ
รศ.สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาเรื่อง บทบาทขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมต่อการคุ้มครองสิทธิของพยานเพื่อทราบถึงบทบาทที่เหมาะสมขององค์กรตำรวจ อัยการศาล ทนายความ ในการคุ้มครองสิทธิของพยานโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อวิเคราะห์ถึงบทบาทในการคุ้มครองสิทธิพยานของตำรวจอัยการศาลและทนายความตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นสอบสวน ฟ้องร้อง และการสืบพยานในศาลทั้งในด้านกฎหมายและทางปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาหาข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดหน่วยงานที่เหมาะสมที่จะมารับผิดชอบในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพยาน 3) เพื่อศึกษาหาข้อคิดเห็นที่ชัดเจนในเรื่องสิทธิเสรีภาพ, ของขอบเขตและมาตรการการคุ้มครองรวมถึงค่าทดแทนที่เหมาะสมจากการเป็นพยานในคดีอาญา 4) เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ซึ่งกำลังพิจารณากร่างเป็นกฎหมาย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นจากแนวคิดเอกสารงานวิจัย ตลอดจนบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศเพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานจากฝ่ายตำรวจ ผู้บริหารและปฏิบัติงานฝ่ายอัยการ, ศาล, สำนักงานทนายความ และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม หรือบุคคลผู้เคยเป็นพยานในคดีอาญา รวม 20 ท่าน

ผลการศึกษาพบว่าในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายกำหนดถึงสิทธิเสรีภาพของพยานไว้และไม่มีหน่วยงานใดในกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพยาน โดยเฉพาะจึงทำให้แต่ละองค์กรต่างมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันและไม่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน องค์กรตำรวจโดยพนักงานสอบสวนเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการคุ้มครองพยานมากที่สุดเพื่อให้พยานสามารถไปเบิกความในศาลได้แต่มีใจเพื่อคุ้มครองรักษาสิทธิของพยานโดยตรง ในทางปฏิบัติไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในองค์กรต่าง ๆ ปฏิบัติต่อพยานอย่างไรจึงเป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของแต่ละองค์กรที่จะเลือกปฏิบัติตามความเหมาะสมเพื่อให้พยานได้มาเป็นพยานในศาล ไม่มีการคุ้มครองในอนาคตและ ไม่คุ้มครองถึงอาชีพรายได้ ที่อยู่อาศัยของพยานในกรณีที่พยานได้รับผลกระทบจากการเป็นพยานดังกล่าว ทั้งไม่ปรากฏว่าแต่ละองค์กรมีการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อสิทธิของพยาน ไม่มีการกำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับผู้เป็นพยาน ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องมีกฎหมายกำหนดขอบเขตวิธีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การปฏิบัติที่เหมาะสม การกำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้กับพยานให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติ มีงบประมาณอย่างเพียงพอมีการประสานการปฏิบัติร่วมกันและมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่คุ้มครองพยานขึ้นเป็นการเฉพาะให้มีความเป็นอิสระปลอดจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล รัฐจะต้องสนับสนุนให้เกิดกลุ่มประชาสังคมให้ภาคเอกชนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพยานและป้องกันอาชญากรรมนอกจากนี้ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจคุ้มครองติดตามพยานในแต่ละท้องที่ขึ้นให้ทำหน้าที่คุ้มครองติดต่อประสานงานกับพยาน , องค์กรอัยการ, ศาลทนายความ, องค์กรภาคเอกชนให้มีบทบาทในการคุ้มครองพยานร่วมกัน

ในส่วนของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานที่กำลังเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีนั้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้

INDEPENDENT STUDY TITLE : The Role of Judicial Organisations in the Protection of Witness's Rights

AUTHOR : Mr. Surapong Watatnapanich

M.A. Political Science

EXAMINING COMMITTEE :

Asst. Prof. Siripong Ladavalya Na Ayuthaya	Chairman
Asst. Prof. Nat Chaparnond	Member
Assoc Prof. Somsak Keawkingkeo	Member

ABSTRACT

The objective of this independent study is to learn about the role of organisations concerned with the protection of witnesses' rights under the following headings:

1. to analyse the roles of the police, prosecutors and lawyers in protecting the rights of witnesses and also the collaborative relationship between the police, prosecutors and lawyers right from the start : that is, when making inquiries, suing and taking evidence, both from the legal point of view and practically ;
2. to sound out opinions about establishing suitable organisations that would be responsible for protecting the rights and freedoms of witnesses;
3. to sound out and evaluate opinions about the rights, freedoms, limitations and measures of protection of witnesses, as also the appropriate compensation to be paid to witnesses in cases of criminal prosecution ;
4. to sound out opinions about the suitability of the Act of Witness Protection, which is still in the legislative process.

This research is called Quality Research using "Structured Interview" built up from ideas, theories from document, research and also related laws both Thai and foreign in order to be equipment for collecting data from interviews included : administrators and authorities in the Police Department, administrators and authorities in the Prosecutors office, administrators and authorities in court, administrators and authorities of legal offices and administrator and officials in the private sector concerned with crime protection and people who had been witnesses in criminal protection cases, totalled 20 persons.

Findings

It is found that nowadays there are flaws in the provision of rights and freedoms in some sectors or organisations which should protect the rights and freedoms of witnesses. These flaws arise out of the different ways in which each organisation operates in this regard, with the result there is no consistency between them.

The inquiring authority, the Police Department, is the organization with the most important role in protecting witnesses, but in fact the concerned officials normally confine themselves to bringing the witnesses to court to give testimony, in the process doing little to protect the rights of such witnesses. Each authority does what it thinks fit in the matter, making its own decisions on how witnesses are made to appear before the courts. Additionally, where protection is given, it covers only the individual witnesses, making no provision for property or members of the witnesses' families, or colleagues of the witnesses. Protection tends to be provided only while the witnesses are testifying, and irrespective of occupation, income, or residential situation, or the degree by which the giving of testimony has effects on the witnesses, any such protection is not extended into the future.

It appears also that each organisation has its own attitudes to the rights of the witnesses. There is no provision of compensation for witnesses. For that reason there should be a law establishing limitations (where witness duties were concerned), and strategies to protect the rights and freedoms of witnesses, as well as ensuring suitable treatment of witnesses. Such a law should also cover the payment of suitable compensation to witnesses. The interviewees also agreed there should be an organization or subdepartment functioning to protect witnesses, especially from the interference of politicians and persons with power and influence. They felt the Government should encourage the formation of citizen groups which would take part in protecting the rights and freedoms of witnesses, and working to prevent crime where the establishment of a law to protect witnesses is concerned (currently under consideration by the cabinet), every effort should be made to ensure that it is suitable and practical. Such a unit, in addition to following and protecting collaborating witnesses, would liaise with the Prosecutor's Office, the court, lawyers, and private sector organizations set up to protect witnesses.